

Uthammars äldre historia

Redan på 1200-talet omnämns "Roxhammer" i beskrivningen till Kung Waldemars segelled som passerade strax utanför Uthammar.

Uthammar by kallades i början av 1500- talet för Roxhammer men sedan 1600- talet benämns det för Hammer för att något senare kallas Uthammar. Före det Storskifte som genomfördes i slutet av 1700-talet, var all skogsmark tillhörande Uthammar by och Kvarnudden gemensamt ägda. Det var bara inägorna (åkrarna) som var uppdelade. På 1600- talet var Uthammar och Södra Uvö en gemensam samfällighet och omfattade trenne hela hemman varav Södra Uvö var ett men 1691 avmättes samfälligheten för skattelägningsändamål varvid Uthammar skattelades till ett helt hemman och Södra Uvö till ett halvt hemman. I juli 1705 beslöt Uthammars och Uvös byamän genom en föreningsskrift att Uvö i stället för betesmark på fastlandet finge alla Uthammars holmar och skär ävensom rättighet till husbehovshugge på fastlandets skogsmark . Stridigheter hade sedermera uppkommit om Uvös andel i Uthammars samfällighet men genom häradsrättens utslag av den

4 juni 1713 hade Uvö förklarats vara avgärdahemman på Uthammar.

Vid 1787 var det storskifte på Uthammar då hänvisade Uvö byamän till 1713 års utslag om avgärda andel i betes- och skogsmark genom den förening som var antagen 1705 och utslag på

1713 men Uthammar godkände inte Uvös anspråk på sin avgärda del. Ärendet gick till Häradsrätten. År 1788 den 7 juni fastställde Häradsrätten Uvös avgärdarätt på Uthammar. Uvö begärde vid fortsättningen av storskiftet att alla uppodlingar som hade kommit till i skogsmarken skulle upptas som skogsmark och ingå i beräkningen och att alla holmar , både Uvös och Uthammars skulle tillfalla Uvö utan beräkning. Detta kunde inte Uthammars byamän samtycka till varför ärendet ånyo hänsköts till rätt. Den 12 september 1792 kom lagmansrättens utslag och den fastslog att Uvös andel i skogsmarken skulle beräknas efter den vidd skogsmarken hade efter föreningsskriften 1705. Men utslaget var ofullständigt eftersom man inte kunde beräkna hur stora uppodlingar som utförts efter 1705 och inget nämdes om holmarna.

Vid fortsättningen av storskiftet 1796 fanns därför inget fast beslut man kunde följa

Här låg "Bergstugan" och där bodde sotaren

utan tvistigheter såg ut att på nytt uppstå. Efter framläggande av flera förslag så kom man fram till en gemensam överenskommelse för att undvika ännu en rättegång.

Följande förening gjordes:

Uvö får i enväldig ägo behålla alla dess innehavda holmar, såväl sina egna som Uthammars.

I Uthammar får Uvö ett område innehållande 28 tunnland skog (Hammarn) utan några inskränkningar från Uthammar.

Föreningen är undertecknad av berörda jordägare och dagtecknat den 25 juli 1796 samt gäller till efterrättelse. När det gäller fiskevattnet beslöts att allt fiskevattnet som gränsar mot fastlandet på Uthammars sida om rågången tillhör också det vatten som omsluter de holmar och gränsar till fastlandet på Uthammarsidan är Uthammars fiskevatten enligt storskifteskartan. Men skulle landvinning uppkommit efter storskiftet eller holmar och skär uppstått eller grundvattnet blivit vassbevuxet tillhör detta Uthammar inom dess fiskevattenrågång.

Storskifteskartan saknar fastställelse men är dock förutan den gällande.

FOLKTEXTIETSKARTA 1861

Befolkningen i Misterhults socken 1861